

4. Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Дуальна форма здобуття освіти: успіхи та проблеми першого року запровадження пілотного проекту у закладах фахової передвищої освіти України», 22 жовтня 2020 року, Науково-методичний центр ВФПО. Київ, 2020. 116 с.

5. Савченко І. Методологічні підходи і організаційні особливості підготовки кваліфікованих робітників в умовах дуальної системи професійної освіти: досвід країн Євросоюзу та перші етапи реалізації в Україні. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/dualna/7-savchenko-170217.pdf>

Анна Шандар,
*доктор філософії з економіки,
доцент кафедри соціоекономіки та управління персоналом
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»
(м. Київ, Україна)*

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Реформування системи освіти в Україні відбувається на всіх рівнях освіти, у т. ч. стосується змісту навчальної складової, методів та інструментів викладання, навчально-методичного забезпечення, освітнього середовища загалом тощо. Ці та інші трансформації спрямовані на забезпечення якості надання освітніх послуг.

В умовах динамічного розвитку суспільства у зв'язку з необхідністю підвищення якості підготовки майбутніх працівників набуло значної актуальності здобуття дуальної освіти. Зауважимо, що відповідно до ЗУ «Про освіту» розрізняють такі основні форми здобуття освіти: інституційна, індивідуальна та дуальна [3]. Їх деталізація представлена на рисунку 1.

Є різні підходи до трактування дуальної форми здобуття освіти (навіть у законодавчо-нормативних документах), наприклад:

– «спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання осіб у закладах освіти (в інших суб'єктів освітньої діяльності) з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації, як правило, на основі договору» [3];

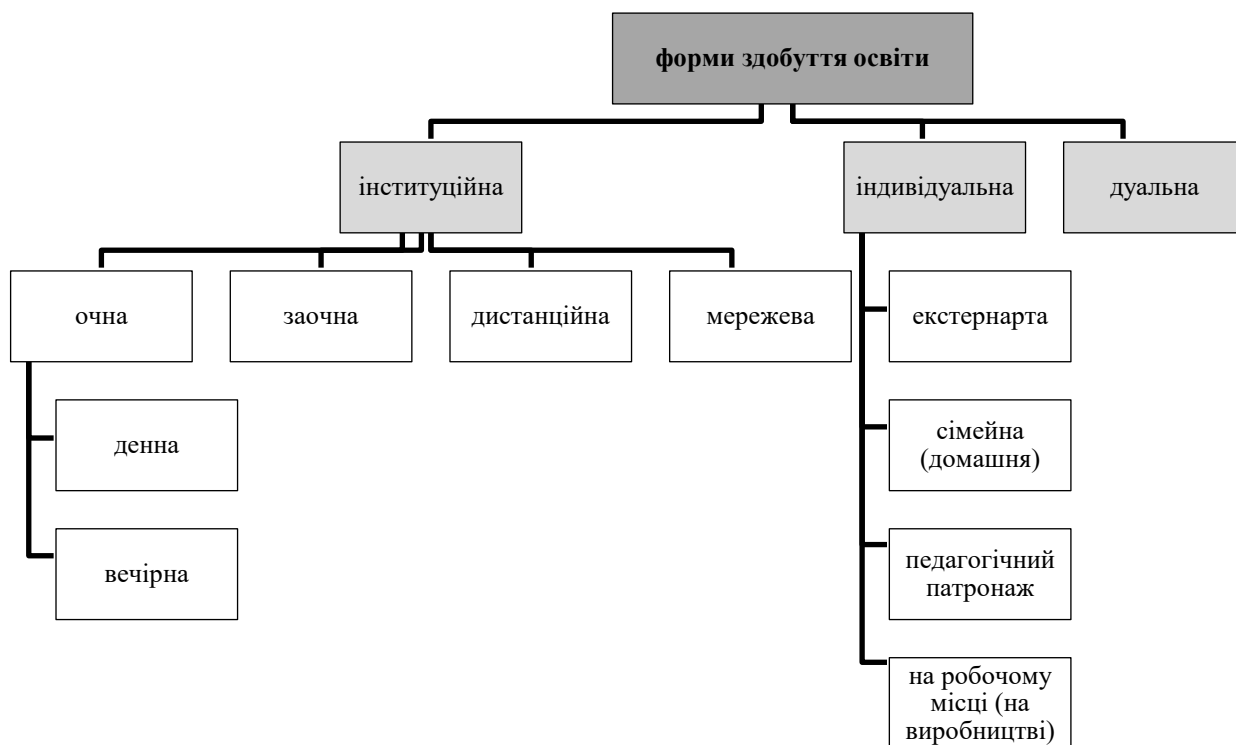

Рис. 1. Форми здобуття освіти в Україні

– «спосіб здобуття освіти здобувачами денної форми, що передбачає навчання на робочому місці на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації обсягом від 25 відсотків до 60 відсотків загального обсягу освітньої програми на основі договору» [1].

Виходячи із зазначеного, не викликає сумнівів, що дуальна форма є ефективним інструментом подолання такого небажаного розриву між академічною теорією, яку забезпечують заклади освіти, та практичною підготовкою здобувача освіти, яка є досить затребувана на ринку праці. Крім того, зазначена форма здобуття освіти посилює взаємодію між стейкхолдерами, дає можливість секторам економіки підготувати працівника відповідно до власних вимог і, що не менш важливо, підвищити якість освіти в Україні.

Дуальна форма є не надто поширена порівняно з іншими формами здобуття освіти. Також зауважимо, що вона частіше трапляється в закладах професійної освіти, ніж у закладах вищої освіти.

Аналіз законодавчо-нормативної бази показав, що основним документами регулювання, функціонування та забезпечення дуальної освіти в Україні є такі:

- Закон України «Про освіту» [3];
- Закон України «Про вищу освіту» [1];
- Закон України «Про фахову передвищу освіту» [5];
- Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти» [4];
- Наказ МОН України «Про затвердження Положення про дуальну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти» [2];
- Наказ МОН України «Щодо запровадження пілотного проєкту у закладах фахової передвищої та вищої освіти з підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти» [6].

Водночас на рівні організацій, діяльність яких пов'язана із освітньою сферою (наприклад, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти), та на рівні закладів освіти є документально-нормативне забезпечення функціонування та реалізації дуальної форми здобуття освіти. Також можуть бути створені відповідні підрозділи для забезпечення вказаної форми.

З огляду на ретроспективу затвердження законодавчо-нормативних документів дуальна форма здобуття освіти в Україні ще тільки починає впроваджуватись. Позитивною детермінантою її поширення є переваги імплементації дуальної освіти для всіх стейкхолдерів в аспекті надання та отримання освітніх послуг (здобувачі, заклади освіти, роботодавці).

Список використаних джерел

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. №1556-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Про затвердження Положення про дуальну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.12.2019 р. №1551 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0193-20#Text>

3. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

4. Про схвалення Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 р. № 660-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/660-2018-%D1%80#Text>

5. Про фахову передвищу освіту: Закон України від 06.06.2019 р. № 2745-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>

6. Щодо запровадження пілотного проекту у закладах фахової передвищої та вищої освіти з підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.10.2019 р. № 1296. URL: <https://cutt.ly/qCA4p6M>

Олександр Ямковий,
*кандидат педагогічних наук,
заступник директора
з навчально-виробничої роботи
ВСП «Фаховий коледж інформаційних
технологій та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»*

РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Спрямованість освітнього процесу на відповідність вимогам сучасного виробництва – одна з основних умов підготовки висококваліфікованих фахівців будь-якої галузі народного господарства. Тому шлях розв’язання багатьох проблем, що виникають у процесі професійної підготовки фахівців, сьогодні вбачають у соціальному партнерстві.

Соціальне партнерство в професійній освіті розуміється як особливий тип взаємодії закладів освіти із суб’єктами та інститутами ринку праці, державними і місцевими органами влади, громадськими організаціями, націлене на максимальне узгодження і реалізацію інтересів усіх учасників цього процесу.

Концепція партнерства закладу освіти передбачає здійснення постійного пошуку нових ресурсів для задоволення освітніх потреб здобувачів освіти,